

“बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कांजूर भरावभूमीचे ११८.४१ हेक्टर क्षेत्र घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी २५ वर्षाकरीता सवलतीच्या दराने संबंधित प्रचालकास बांधकाम व प्रचलन करण्यास मक्त्याने देण्यासाठी मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ९२ (डीडी) अन्वये” मान्यता देणेबाबत”

**महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक: बीएमसी-१४१०/प्रक्र.१६९/नवि-२१

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- २४ सप्टेंबर, २०१५.

वाचा :-

- १) बृहन्मुंबई मनपाचे पत्र क्र. एमजीसी/एफ/७०३, दिनांक २२ जानेवारी, २०१०.
- २) शासन समक्रमांक दिनांक २८ जानेवारी, २०१५ व दिनांक १० ऑगस्ट, २०१५ ची पत्र.
- ३) बृहन्मुंबई मनपाची क्र. एमजीसी/जी/७५८१, दिनांक २३.३.२०१५, दिनांक ६ ऑगस्ट, २०१५, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१५ ची पत्र.

प्रस्तावना :-

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कांजूर भरावभूमीचे ११८.४१ हेक्टर क्षेत्र घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी २५ वर्षाकरीता रु. १/- प्रति चौ.मी.प्रतिवर्ष अशा सवलतीच्या दराने संबंधित प्रचालकास बांधकाम व प्रचलन करण्यास मक्त्याने देण्यासाठी मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ९२ (डीडी) अन्वये मान्यता देण्याची विनंती महानगरपालिकेने संदर्भ क्रमांक १ च्या पत्रान्वये शासनास करण्यात आली होती.

शासनाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या देवनार, कांजूरमार्ग व मुलुंड येथील क्षेपणभूमीच्या खाजगीकरणाच्या प्रकल्पामध्ये झालेल्या गैरप्रकाराची चौकशी करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या चौकशी समितीने त्यांचा अहवाल शासनास सादर केला असून, सदर अहवालामध्ये महापालिकेच्या सदर प्रकल्पांमध्ये अनेक प्रकारच्या विसंगती / अनियमितता आढळल्याचे निष्कर्ष नमूद केले असून शासनाने सदर चौकशी अहवाल स्विकारलेला आहे. सदर चौकशी समितीचा अहवाल विचारात घेता बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या देवनार, कांजूरमार्ग व मुलुंड येथील क्षेपणभूमीच्या भरावभूमीचे क्षेत्र घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी २५ वर्षाकरीता रु. १ प्रती चौ.मी. प्रती वर्ष अशा सवलतीच्या दराने प्रकल्पाचे बांधकाम व प्रचलन करण्यास संबंधित प्रचालकास मक्त्याने देण्यास मुंबई महानगरपालिका अधिनियम,

१८८८ च्या कलम ९२ (डीडी) अन्वये शासन मान्यता देऊ शकत नाही, मात्र पुढील नियमित प्रक्रियेकरीता आवश्यकता पडल्यास बृहन्मुंबई महानगरपालिका अशी परवानगी मागू शकेल व ती देता येईल असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस वरील संदर्भ क्रमांक २ येथील दिनांक २८.१.२०१५ च्या पत्रान्वये कळविलेले आहे. तसेच तदनंतर दिनांक १० ऑगस्ट, २०१५ च्या पत्रान्वयेसुद्धा यासंदर्भातील सविस्तर वस्तुस्थिती नमूद करून कांजूर भरावभूमी येथील जमिन २५ वर्षाकरीता रु. १ प्रती चौ.मी. प्रती वर्ष अशा सवलतीच्या दराने प्रकल्पाचे बांधकाम व प्रचलन करण्यास संबंधित प्रचालकास मक्त्याने देण्यास मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ च्या कलम ९२ (डीडी) अन्वये शासन मान्यता देऊ शकत नाही असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस कळविले आहे.

आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी वरील संदर्भ क्र.३ येथील पत्रान्वये कांजूरमार्ग येथील ११८.४१ हेक्टर जमीन घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी २५ वर्षाकरीता रुपये १/- प्रति चौ.मी./प्रति या सवलतीच्या दराने संबंधित प्रचालकास बांधकाम व प्रचलन करण्यासाठी मक्त्याने देण्यास मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ९२ (डीडी) नुसार मान्यता देण्याबाबत शासनास पुन्हा विनंती केली होती. त्यानुषंगाने प्रस्तुत प्रकरणी मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१५ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीमध्ये झालेल्या चर्चेच्या अनुषंगाने, कांजूरमार्ग भरावभूमी येथील ११८.४१ हेक्टर जमिन २५ वर्षाकरीता रु. १ प्रती चौ.मी. प्रती वर्ष या सवलतीच्या दराने घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी संबंधित प्रचालकास मक्त्याने देण्याच्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या प्रस्तावास आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांनी बैठकीमध्ये नमूद केलेल्या खालील कारणास्तव कार्योत्तर मान्यता देण्याबाबतचा निर्णय मा. मुख्यमंत्री महोदय यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत घेण्यात आला:-

- १) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने देवनार व मलुंड येथील प्रकल्पासाठी नियुक्त केलेल्या प्रचालकांनी कार्यादेश दिल्यानंतरही प्रकल्प उभारणीसाठी आवश्यक असणारी कामे केली नाहीत म्हणून तसेच शासनाने नियुक्त केलेल्या चौकशी समितीच्या अहवालानुसार महानगरपालिकेने देवनार व मुलुंड येथील प्रकल्पासाठीचे कंत्राट रद्द करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे.
- २) कांजूरमार्ग येथील क्षेपणभूमीच्या खाजगीकरणाच्या प्रकल्पामध्ये सध्या कंत्राटदारामार्फत बायोरेक्टर टेक्नोलोजीनुसार प्रती दिन ३००० मे.टन कचऱ्यावर प्रक्रिया सुरु आहे. याशिवाय यामध्ये टप्प्याटप्प्याने वाढ करावयाची आहे. तसेच प्रती दिन १००० मे. टन विंड्रोज कंपोस्टिंगसाठी लागणारे सुमारे ७० टक्के यंत्रसामुग्री कांजूर भरावभूमीवर कंत्राटदाराने आणलेली आहे.

- ३) देवनार व मुलुंड येथील क्षेपणभूमीवरील प्रक्रिया प्रकल्प रद्द झाल्यामुळे महानगरपालिकेकडे कांजूर येथील प्रकल्पाशिवाय अन्य प्रक्रिया प्रकल्प उपलब्ध नाही.
- ४) कांजूर भरावभूमी येथील जमिनीवर कंत्राटदारास कोणताही बोजा (Mortgage) टाकता येणार नाही किंवा सदर जमीन वित्तीय संस्थेकडे गहाण ठेवता येणार नाही अशी अट करारामध्ये अंतर्भूत असल्याने चौकशी समितीने व्यक्त केलेली चिंतेस वाव राहत नाही.
- ५) मुंबई शहरातील कचऱ्याचा प्रश्न निर्माण होऊ नये आणि शहरातील जनतेच्या आरोग्याच्या दृष्टीने समस्या निर्माण होऊ नयेत या व्यापक लोकहितास्तव मान्यता देणे आवश्यक आहे.

उपरोक्त पार्श्वभूमीवर शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

शासन याद्वारे, कांजूरमार्ग भरावभूमी येथील ११८.४१ हेक्टर जमीन घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पासाठी २५ वर्षाकरीता रु. १ प्रती चौ.मी. प्रती वर्ष या सवलतीच्या दराने संबंधित प्रचालकास बांधकाम व प्रचलन करण्यास मक्त्याने देण्याच्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या प्रस्तावास मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८ च्या कलम ९२ (डीडी) नुसार खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून कार्योत्तर मान्यता देण्यात येत आहे.

- १) कांजूर भरावभूमी येथील जमिनीवर कंत्राटदारास कोणताही बोजा (Mortgage) टाकता येणार नाही किंवा सदर जमीन वित्तीय संस्थेकडे गहाण ठेवता येणार नाही.
- २) सुट नं. २९८४/२०११ मध्ये कांती इंजिनिअरींग वर्कस् यांनी महाराष्ट्र शासन आणि इतर यांच्याविरुद्ध मा. उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या नोटीस ऑफ मोशन न. ३६११/२०११ मध्ये मा. न्यायालयाने दिनांक १८ जून, २०१२ रोजीच्या आदेशान्वये Status-co maintain करण्याचे आदेश दिले असल्याने, सदर प्रकरणी होणाऱ्या निर्णयाच्या अटीच्या अधीन.
- ३) सदर मान्यता केवळ मुंबई शहरातील कचऱ्याचा प्रश्न निर्माण होऊ नये आणि शहरातील जनतेच्या आरोग्याच्या दृष्टीने समस्या निर्माण होऊ नयेत या व्यापक लोकहितास्तव देण्यात येत असून सदर मान्यता म्हणजे शासन महानगरपालिकेच्या निविदा प्रक्रियेस मान्यता देत आहे असा नाही.
- ४) सदर प्रकल्पामधील निविदा प्रक्रियेबाबतची सर्वस्वी जबाबदारी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची राहिल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०९२४१६४४२२५१२५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(स.दि.खरात)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.

प्रत,

१. प्रधान सचिव, महसूल विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२
२. प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२
३. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२
४. मा.मुख्य सचिवांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२
५. प्रधान सचिव (नवि १), नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक
६. प्रधान सचिव (नवि २), नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक
७. उप सचिव (नवि २१) यांचे स्वीय सहायक
८. निवड नस्ती / नवि-२१